

unicef

for every child

Програма за
сътрудничество
в страната
за периода
2018–2022

Детският фонд на Организацията на обединените нации (УНИЦЕФ)

има задачата да гарантира правата на всички деца. Тази задача е заложена в Конвенцията за правата на детето, приета от Общото събрание на ООН на 20 ноември 1989 г.

В 190 страни и територии, включително България, работим за всяко дете, навсякъде, всеки ден, за да изградим по-добър свят за всички.

Програма за сътрудничество

В страната за периода

2018–2022

УНИЦЕФ и правителството на Република България започнаха нова програма за сътрудничество за периода 2018-2022 г., която да подкрепи националните усилия за гарантиране, че всички деца и юноши в страната, включително тези в най-неравностойно положение, се ползват от правата си и развиват своя пълен потенциал в приобщаващо и закрилящо общество.

Програмата включва четири компонента: **[1]** ранно детско развитие и система за публична грижа за деца; **[2]** приобщаващо предучилищно и училищно образование; **[3]** превенция на насилието, защита на жертвите и достъп до правосъдие за всички деца; и **[4]** партньорства за наблюдение, комуникация и насърчаване на правата на детето в България и по света.

ПОЛОЖЕНИЕТО, КОЕТО ИСКАМЕ ДА ПРОМЕНИМ

България е отбелязала значителен напредък в адаптирането на своята правна рамка и политики към Конвенцията на ООН за правата на детето, но все още остават множество предизвикателства.

Здраве и развитие

- Детската смъртност (6,5 на 1000 живородени деца през 2016 г.) е два пъти по-висока от средната за Европейския съюз.
- 9,5% от живородените деца са родени от подрастващи момичета и млади жени под 20-годишна възраст.
- 13% от всички раждания годишно са от жени без здравно осигуряване и с ограничен достъп до здравеопазване по време на бременността.
- Много деца не получават подкрепяща пълноценното развитие грижа през първите години от живота си поради бедност и липса на стимулираща родителска грижа, както и недостатъчни възможности за ранно учене.

Образование

- Под 80% от децата на възраст 3-4 години посещават детска градина.
- Всяка година около 1000 деца в училищна възраст не се записват в училище.
- 45% от ромските деца не посещават детска градина, а 15% не посещават училище.
- Счита се, че около 14 000 деца с увреждания не посещават училище или детска градина.

Разделяне на семействата

- Всяка година около 2000 деца са отделяни от семействата им.
- Около 1000 деца продължават да живеят в институции.
- Над 11 000 деца живеят отделени от семействата си.

Насилие над деца

- Отделите за закрила на детето получават средно над 3000 сигнала за насилие над деца и след проверка отварят по около 1000 случая.
- 68% от родителите приемат използването на „насилие в разумни граници“ като средство за дисциплина.
- Случаите на насилие над деца в училищата са над 4200.

Деца, участващи в съдебни производства

- Годишно в България около 5000 деца са разследвани за извършване на различни престъпления.
- Около 200 деца са настанени в затворени институции, където са лишени от свобода.
- Средно около 3500 деца годишно стават жертви на различни престъпления и участват в наказателни производства, които не са адаптирани към техните права и нужди.
- Няма надеждни данни за броя на децата, участващи в граждански и административни производства, включително в спорове за родителски права и дела за домашно насилие.

Деца бежанци и мигранти

- Почти 100% от задържаните от полицията непридружени деца биват прикрепвани към пълнолетни хора, с които нямат роднинска връзка, или регистрирани като пълнолетни и настанени в затворени институции – в нарушение на принципа за най-добрия интерес на детето и законовата забрана за задържане, въведена през декември 2017 г.
- Всички придружени деца – общо над 250 през 2017 г. и първите три месеца на 2018 г. – биват задържани, освен ако не подадат молба за международна закрила.
- В България няма подходящи услуги за временно настаняване, нито ефективно функционираща система за настойничество на непридружени и отделени от семействата си деца.

Компоненти на програмата

УНИЦЕФ ще работи заедно с правителството, държавните институции, партньорите на ООН, медиите, частния сектор, академичните среди, организациите на гражданското общество, родителите, децата и юношите за постигането на следните цели:

Ранно гетско развитие

- Всяка жена, особено от уязвимите групи, има достъп до качествена пренатална грижа и здравеопазване.
- Всяко дете получава подкрепяща пълноценното развитие грижа през първите години от живота си, включително пълноценно хранене и достъп до здравеопазване; защита от насилие и вреда; емоционална подкрепа, стимулиране и възможност за учене.
- Родителите на малки деца, особено семействата в уязвимо положение, имат достъп до подкрепа, консултации и напътствия за оказване на подкрепяща пълноценното развитие грижа на техните деца.
- Затрудненията в развитието на децата се откриват рано от системата на здравеопазването; децата с увреждания и затруднения в развитието и техните семейства получават комплексна подкрепа, която гарантира реализирането на потенциала на всяко дете.

Система за публична грижа за деца и подкрепа за семействата

- Уязвимите семейства с деца, изложени на риск от разделяне, да имат подобрен достъп до социално подпомагане и услуги, родителски програми, програми за развитие на детето, здравеопазване, образование, заетост и жилищни услуги, за да могат да осигурят на децата си грижа, подкрепяща пълноценното им развитие.
- Децата, лишени от родителска грижа, растат в семейство или в близка до семейната среда и реализират пълния си потенциал.
- Подкрепата за децата и родителите на местно ниво е съгласувана и интегрирана.

Преვენция и реакция на насилието над деца

- Обществото е ангажирано в предотвратяването и реакцията на насилието и дискриминацията спрямо момичета и момчета, особено тези в най-уязвимо положение.
- Децата имат подобрени възможности за справяне с рисковете и предотвратяване на насилието, допринасят за адресирането на проблема и знаят към кого да се обърнат, за да съобщят и да потърсят помощ.
- Децата, жертви на насилие, получават своевременна и подходяща закрила, подкрепа за възстановяване, обезщетение чрез правни процедури, адаптирани към техните нужди.

Достъп на децата до правосъдие

- Системата за детско правосъдие е реформирана в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на детето и международните стандарти, така че възстановителното правосъдие и алтернативите на лишаването от свобода, предоставяни в общността, осигуряват на децата в конфликт със закона възможности да разберат последиците от своите действия, да поправят вредите и да постигнат интеграция в обществото.
- Децата се изслушват по съобразен с тяхната възраст и индивидуално развитие начин във всички съдебни производства, които засягат техния живот и благосъстояние.
- Децата, особено тези от уязвими групи, имат достъп до безплатна специализирана правна помощ, гарантираща техните права във всяко производство, в което участват.

Образование

- Повече момчета и момичета, особено деца със специални нужди, деца от етнически малцинства и деца бежанци и мигранти, посещават детски градини и училища и получават качествено образование.
- Развиват се нови, гъвкави форми на ранно образование, които отговарят на нуждите на уязвимите деца и семейства.
- Разработени са междусекторни мерки, с които се подпомага записването на децата, които са извън образователната система, и се предотвратява отпадането от училище.
- Повишени са уменията на учителите, така че да отразяват разнородните нужди на децата, чрез подобряване на подготовката им в университета и продължаващата им квалификация.
- Училищата насърчават зачитането на правата на детето и участието на децата и работят по превенция на насилието.

Юноши

- Обществените нагласи са променени и е изградено споделено разбиране за юношеството като положителен етап от развитието на децата, който предлага огромни възможности за разширяване на техния потенциал.
- Подрастващите и младите хора получават подкрепа за развиване на умения за учене, за личностно овластяване и активно гражданство, както и за улесняване на прехода от образование към заетост и независим икономически живот.
- Юношите имат повече възможности за участие във вземането на решения по въпроси, които ги засягат, чрез различни платформи в училище и общността.
- Юношите са ангажирани и овластени като движеща сила на социална промяна.
- Намален е броят на детските бракове в някои уязвими общности.

Деца бежанци и мигранти

- Преустановено е задържането на непридружени деца и са осигурени условия за тяхното развитие в съответствие с техния най-добър интерес, включително възможности за издирване и събиране на семействата.
- Насърчава се активното сътрудничество между институциите и организациите за посрещане на нуждите на децата бежанци и мигранти.
- Осигурени са безопасни пространства за децата и юношите в регистрационно-приемателните центрове, както и посещаване на училище.
- Подкрепя се успешната интеграция в българското общество на децата бежанци и мигранти, включително чрез ефективен достъп до здравеопазване, психо-емоционална подкрепа, правна помощ и образователни дейности.

Комуникация и обществено застъпничество

- УНИЦЕФ се разпознава като силен глас на и за децата, който оказва влияние върху разработването на нормативни рамки, бюджети, политики и програми за правата на детето.
- Създадена е, развива се и се поддържа програма за етично отразяване на теми, свързани с децата, във водещите медии.
- Преодоляват се социални норми и вредни практики, свързани с дискриминация, предразсъдъци и заклеймяване на децата в неравностойно положение.
- Провеждат се комуникационни кампании за мобилизиране на обществото в подкрепа на децата в най-неравностойно и уязвимо положение (деца с увреждания, деца, жертви на насилие, деца в конфликт със закона и др.).
- Използват се партньорства с бизнеса, неправителствените организации и медиите за насърчаване зачитането на правата на детето, наблюдение на положението на децата в страната и развитие на полово-чувствителни практики.

Мобилизиране на ресурси (фондонабиране)

УНИЦЕФ се финансира изцяло от доброволни дарения от правителства, фондации, частния сектор и частни лица от цял свят. 95,25% от всяко дарение отиват пряко за подпомагане на децата в уязвимо положение. За покриване на административните разходи се използват само 4,75% от събраните средства.

За да подобрим живота и благополучието на всяко дете в България и да постигнем дългосрочните цели на УНИЦЕФ, ние ще работим за постигането на следните цели:

- Над 50 000 физически лица (БЛАГОДЕТЕЛ) в България подкрепят дългосрочно програмите на УНИЦЕФ с месечни дарения и застъпничество за правата на детето.
- Корпоративни партньори са ангажирани дългосрочно и подкрепят стратегически дейността на УНИЦЕФ не само чрез финансови дарения, но и чрез предоставяне на експертиза, материални дарения и стопански активи;
- Партньорите ни от частния сектор са силно ангажирани с комуникация и застъпничество за правата на децата.

Наш дългосрочен ангажимент е да повлияем положително върху обществените нагласи към дарителството и корпоративната социална отговорност. За целта:

- насърчаваме дарителската култура в страната, като изграждаме дългосрочни взаимоотношения със своите индивидуални дарители и прилагаме иновативни подходи в комуникацията с тях;
- развиваме и популяризираме лесни за ползване механизми за даряване без такси с подкрепата на банки, финансови институции, мобилни оператори и други корпоративни партньори;
- постоянно подобряваме стандартите за прозрачност и комуникация с нашите донори и партньори.

Сътрудничеството между УНИЦЕФ и правителството на Република България се ръководи от Конвенцията на ООН за правата на детето и препоръките на Комитета по правата на детето, Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените и Конвенцията за правата на хората с увреждания, както и от Стратегическия план на УНИЦЕФ за периода 2018-2021 г. и Програмата на ООН за устойчиво развитие 2030 г. Документът е изцяло съобразен с националните приоритети и ще допринесе за осъществяването на Целите за устойчиво развитие.

unicef | for every child